

הלכות פסולי המקדשין פרק יד

א. אין המחשבה הולכת, אלא אחר העובד ; אבל מחשבת בעל הקרבן, אינה מועלת כלום : שאפלו שמענו הבעלים שפגלו, והיתה מחשבת העובד נכונה הרי זה כשר. ואין המחשבה מועלת, אלא ממני שהוא ראוי לעבודה, ובדבר הראוי לעבודה, ובמקום הראוי לעבודה.

ב. ממני שהוא ראוי לעבודה פיצד : אחד מפל הפסולין לעבודה שקבל הדם, או הוליד, או זרק, וחשב בשעת העבודה מחשבת מקום או מחשבת הזמן לא פסל במחשבתו, לפי שאינו ראוי לעבודה. ואותו הדם שקבל או שזרק מקצתו, ישפך לאמה ; ואם נשאר דם הנפש, יחזור הראוי לעבודה ויקבל במחשבה נכונה. אבל אם חשב הפסול בשעת שחיטה, פסל במחשבתו שהשחיטה כשרה בפסולין, כמו שבארנו.

ג. יש קרבנות שאם נעשו שלא לשמן, פשרים כמו שיתבאר ; לפיכך אם קבל הדם בהן זה שאינו ראוי לעבודה, או הולידו, או זרקו פסל הזבח כאלו עשהו לשמו, שהוא פסול. ואף על פי שיש דם הנפש, וחזר הכשר וקבל וזרק כבר נפסל הזבח : ולא מפני מחשבת שנוי השם פסל אותם, אלא מפני שהוא פסול לעבודה כמו שבארנו.

ד. בדבר הראוי לעבודה פיצד : מנחת העמר שקמצה שלא לשמה הרי זו כמי שנעשת לשמה, ושיריה נאכלין, מפני שהיא מן השעורים, ואין השעורים דבר הראוי לשאר קרבנות. וכן המחשב במנחת קנאות והלבונה עליה, קדם שילקט הלבונה אין מחשבתו מועלת, שהרי אינה דבר הראוי לעבודה. וכן כל כיוצא בזה.

ה. במקום הראוי לעבודה פיצד : מזבח שנפגם, וחשב מחשבת זמן או מחשבת מקום לא פסל הזבח במחשבה זו, שהרי אין המקום עתה ראוי לעבודה. קמץ את המנחה בחוץ, וחשב בשעת קמיצה מחשבת זמן או מחשבת מקום אין מחשבה זו כלום.

ו. אלו דברים שאינן ראויין לאכילה מן הקרבנות, וראויין להקטרה הדם, והאמורין, ובשר העולה, והקמץ והלבונה מן המנחות הנקמצות. ואלו ראויין לאכילה, ואינן ראויין להקטרה הבשר הנאכל מפל הזבחים, בין הנאכל לפוהגים בין הנאכל לכל אדם, ושירי המנחות, ושתי הלחם, ולחם הפנים.

ז. ואלו דברים שאינן ראויין לאכילה, ולא להקטרה בשר חטאות הנשרפות, והעור שלבהמה כלו, חוץ מעור האליה שהוא ראוי לאכילה. אבל המורא, והוא הקרום הדק הדבק בעור המבדיל בין העור והבשר אינו ראוי לאכילה ; וכן העצמות, והגידים, והקרנים, והטלפים, והנוצה שלעוף, והצפרנים, והחרטום שלו, וראשי אגפים, וראש הזנב אפלו מקומות הרבים מפל אלו הדבוקים בבשר, שאלו יחתכו מן החי יבצפץ הדם ויצא, הואיל ואינן חשובין, נקראים דבר שאינו ראוי לאכילה לענין הקרבנות.

ח. וכן המרק, והתבלין, והשליל, והשליה, וביצי העוף, והבשר שפלטתו הספין בשעת הפשט וישאר מדבק בעור, והוא הנקרא

אֲלֵל כָּל אֱלוֹ אֵינָן חֲשׁוּבִין לְעִנְיַן מַחֲשַׁבַּת הַקְּרִבּוּנוֹת, וְהָרִי הֵן
כְּדָבָר שְׂאִינוּ רְאוּי לֶאֱכִילָהּ. וּמַחֲשָׁבִין עַל דְּבַר הָעוֹמֵד לְאִבּוֹד,
וְעַל דְּבַר הָעוֹמֵד לְשֹׁרֶפֶה.

ט. הַמַּחֲשֵׁב בְּאַחַת מֵאוֹתָן אַרְבַּע הָעֲבוֹדוֹת אוֹ בְּכֻלָּן, לֹאֲכֹל דְּבַר
שְׂאִין דְּרָכּוֹ לֶאֱכִילָהּ אוֹ לְהַקְטִיר דְּבַר שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְהַקְטִירָהּ, בֵּין
בְּמַחֲשַׁבַּת הַמָּקוֹם, בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת הַזְּמַן הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר. פִּיּוּצָא: חֲשַׁב
לְשִׁתּוֹת מִדָּם הַזֶּבֶחַ, אוֹ לֹאֲכֹל מֵאֲמוּרֵיו, אוֹ לֹאֲכֹל מִן הַקֶּמֶץ וּמִן
הַלְּבוֹנָה, בַּחוּץ אוֹ לְמָחָר, אוֹ שֶׁחֲשַׁב לְהַקְטִיר מִבֶּשֶׂר הַזֶּבֶחַ, אוֹ
מִשִּׁירֵי הַמִּנְחָה, בַּחוּץ אוֹ לְמָחָר הָרִי הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר.

י. וְכֵן אִם חֲשַׁב לֹאֲכֹל אוֹ לְהַקְטִיר מִן הָעוֹר, אוֹ מִן הָעֲצָמוֹת,
וְהַגִּידִים, וְהַמָּרָק, אוֹ הָאֵלֶּל, וְכִיּוּצָא בְּהֵן בֵּין מַחֲשַׁבַּת זְמַן, בֵּין
מַחֲשַׁבַּת מָקוֹם הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר; וְכֵן אִם חֲשַׁב לֹאֲכֹל מִפְּרִים וּשְׁעִירִים
הַנִּשְׂרָפִין, בַּחוּץ אוֹ לְמָחָר הָרִי הֵן כָּשֶׁרִים. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה.

יא. חֲשַׁב שְׂיֵאֲכֻלוּ הַטְּמָאִים אוֹ הַפְּסוּלִין, מִדְּבַר הָרְאוּי לֶאֱכִילָהּ,
אוֹ שְׂיִקְטִירוּ הַטְּמָאִים אוֹ הַפְּסוּלִין, דְּבַר הָרְאוּי לְהַקְטִירָהּ חוּץ
לְזְמַן אֲכִילָהּ וְהַקְטִירָהּ הַזֶּבֶחַ פְּגוּל, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ; וְחוּץ לְמָקוֹם
אֲכִילָהּ וְהַקְטִירָהּ הָרִי זֶה פְּסוּל, וְאִינוּ פְּגוּל.

יב. אֵין אֲכִילָהּ פְּחוּתָה מִפְּזִית, וְלֹא הַקְטִירָהּ פְּחוּתָה מִפְּזִית;
לְפִיכָךְ הַמַּחֲשֵׁב לֹאֲכֹל מִדְּבַר הָרְאוּי לֶאֱכִילָהּ פְּחוּתָה מִפְּזִית,
אוֹ שֶׁחֲשַׁב לְהַקְטִיר מִדְּבַר הָרְאוּי לְהַקְטִירָהּ פְּחוּתָה מִפְּזִית, בֵּין
בְּמַחֲשַׁבַּת זְמַן, בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת מָקוֹם הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר.

יג. חֲשַׁב לֹאֲכֹל כִּחְצֵי זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר כִּחְצֵי זֵית בַּחוּץ, אוֹ
שֶׁחֲשַׁב לֹאֲכֹל כִּחְצֵי זֵית אַחֵר זְמַן אֲכִילָהּ, וְלְהַקְטִיר כִּחְצֵי זֵית
אַחֵר זְמַן הַקְטִירָהּ הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר, שְׂאִין אֲכִילָהּ וְהַקְטִירָהּ מִצְטַרְפִּין.
וְאִם הוֹצִיאוּ בְּלִשׁוֹן אֲכִילָהּ, וְאָמַר שְׂיֵאֲכֹל כִּחְצֵי זֵית וְתֵאֲכֹל
הָאֵשׁ כִּחְצֵי זֵית הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין: לִשׁוֹן אֲכִילָהּ אֶחָד הוּא.

יד. חֲשַׁב לֹאֲכֹל אוֹ לְהַקְטִיר כִּחְצֵי זֵית, וְחָזַר וְחֲשַׁב עַל כִּחְצֵי זֵית
אַחֵר בְּאוֹתָהּ הַמַּחֲשֶׁבֶה הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין. חֲשַׁב לֹאֲכֹל כִּחְצֵי
זֵית, וְשִׁתְּאֲכֹל בְּהֵמָה אוֹ חֵיהַ כִּחְצֵי זֵית, בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת מָקוֹם,
בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת זְמַן הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין: שְׁשֵׁם אֲכִילָהּ אֶחָד הוּא.

טו. חֲשַׁב עַל כְּזֵית שְׂיֵאֲכֻלוּהוּ שְׁנַיִם, הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין; חֲשַׁב
לֹאֲכֹל כְּזֵית בֵּיתֵר מִכְּדֵי אֲכִילַת פָּרֶס, הָרִי זֶה מִצְטַרֵּף. חֲשַׁב
בְּשַׁעַת זְבִיחָהּ לֹאֲכֹל כִּחְצֵי זֵית, וּבְשַׁעַת זְרִיקָהּ לֹאֲכֹל כִּחְצֵי זֵית
הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין, בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת הַמָּקוֹם בֵּין בְּמַחֲשַׁבַּת הַזְּמַן.
וְכֵן אִם חֲשַׁב עַל כְּזֵית בְּשַׁעַת קִבְּלָהּ, וְעַל כְּזֵית בְּשַׁעַת הוֹלְכָהּ:
שְׂאֲרַבַּע הָעֲבוֹדוֹת מִצְטַרְפוֹת, וְהָרִי הֵן פְּעֻבָּדָה אַחַת.

טז. חֲשַׁב לְהַקְטִיר כִּחְצֵי זֵית מִן הַקֶּמֶץ, וְכִחְצֵי זֵית מִן הַלְּבוֹנָה
הָרִי אֱלוֹ מִצְטַרְפִּין: שֶׁהַלְּבוֹנָה עִם הַקֶּמֶץ לְמִנְחָה, כְּאֲמוּרִין
לְזֶבֶחַ. לְפִיכָךְ אִם חֲשַׁב לְהַקְטִיר כְּזֵית מִן הַלְּבוֹנָה חוּץ לְזִמְנוֹ,
הָרִי זֶה פְּגוּל כְּמוֹ שְׂיִתְבָּאֵר.

יז. אֶחָד הַמַּחֲשֵׁב לְזָרֵק דָּם הַזֶּבֶחַ כֻּלּוֹ בַּחוּץ אוֹ לְמָחָר, אוֹ שֶׁחֲשַׁב
לְזָרֵק מִקְצַת דָּמוֹ בַּחוּץ אוֹ לְמָחָר פִּיּוֹן שֶׁחֲשַׁב עַל כְּדֵי הַזֵּיהָ מִן
הַדָּם, פְּסוּל.